

Erityistä tukea tarvitsevat

Katja Kangas

Oppimisen vaikeudet

- Lukemis- ja kirjoittamisvaikeudet (dysleksia)
 - Henkilöllä on lukemisen ja kirjoittamisen oppimisen vaikeuksia, vaikka älyllinen kehitys on muuten normaalia
 - Vaikea lukihäiriö 3-4 %, lievempiä ongelmia 15-20%
 - Todetaan varmasti vasta kouluiässä, herkkyyyskausi oppimiseen on ennen kouluikää
 - Saattaa liittyä motorisia vaikeuksia ja hahmottamisen vaikeutta

Hoitaja voi edistää lukemisen valmiuksia...

- Keskustelemalla ja käyttämällä kieltä monipuolisesti
- Lukemalla kirjoja
- Herättämällä kiinnostusta lukemista kohtaan
- Saduttamalla, loruttamalla ja laulamalla
- Harjoittamalla tunnistamaan äänteitä ja kirjaimia

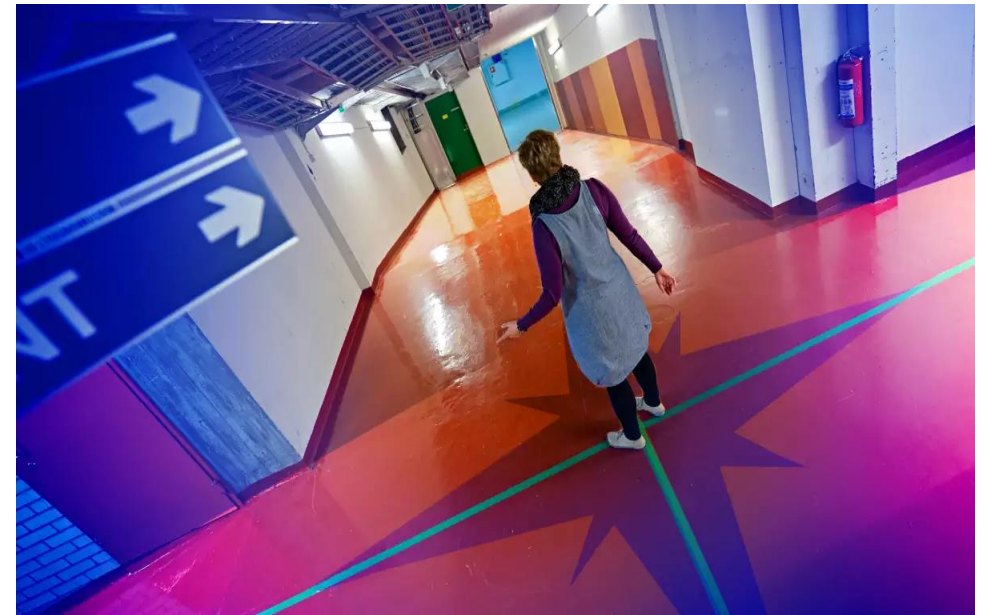
Oppimisen vaikeudet

- Matemaattiset oppimisvaikeudet
 - Lapsi ei opi matematiikan perustaitoja tai tekee virheitä joillakin tai kaikilla osa-alueilla
 - Alle kouluikäisen haasteet näkyvät esim. lukumäärien ymmärtämisen vaikeutena
 - Oppimisvaikeuden taustalla voi olla erilaisia neurologisia syitä tai puutteellinen matemaattisten taitojen harjoittelu

Oppimisen vaikeudet

- Hahmottamisen vaikeudet
 - Vaikeus oppia kirjoittamaan kirjaimia ja numeroita, löytää esineitä, tehdä palapelejä tai rakennella esim. legoja
 - Aikuisena henkilö esim. eksyy helposti, vaikeus hahmottaa karttoja tai kokoamisohjeita, vaikeus suorittaa joitakin liikunnallisia toimintoja
 - 3-6% väestöstä
 - Poikkeavuus aivojen toiminnassa

Hoitaja tukee hahmottamisen vaikeuksissa...

- Kannustaa piirtämään, rakentelemaan ja askartelemaan (esim. mallin mukaan rakentaminen)
- Pilkkomalla tehtävät pienempiin osiin
- Motivoimalla ja tarvittaessa helpottamalla tehtävää

ADHD(Attention deficit hyperactivity disorder)

- Aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriö
- Aivoissa todettu puutetta mm. dopamiini-hormonista, jonka tehtävä on edistää vireyttä ja motivaatiota ja tehostaa oppimista
- Oireina ovat tarkkaamattomuus, keskittymisvaikeus, yliaktiivisuus, impulsiivisuus ja oman toiminnan ohjailun vaikeudet

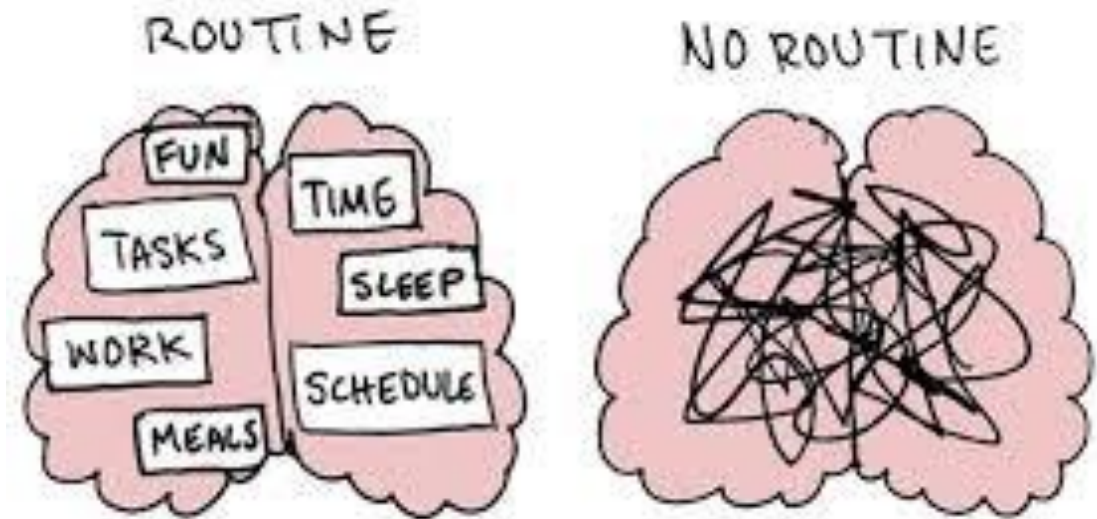
ADHD jatkuu...

- Oireet ilmenevät jo varhaislapsuudessa
- Liitännäisoireina voivat olla puheen ja kielen kehityksen häiriöitä tai oppimisen vaikeuksia
- Lapsilla ja nuorilla 4-7% ja aikuisilla 2-3 %
- Pojilla yleisempää
- https://youtu.be/2wFVqe_4qco

ADHD:n hoito

- Oireiden hoito on tärkeää, koska adhd:hen liittyy kohonnut mieliala-, käytös- ja päihdehäiriöiden riski
- Yksilöllinen ja erityinen tuki koulussa, neuropsykiatrinen kuntoutus, lääkehoito (stimulantit), joka vähentää levottomuutta ja parantaa keskittymiskykyä
- Kirja s. 124

Autismikirjo

- Keskushermoston neurobiologinen kehityshäiriö
- Autismin lisäksi mm. Asperger, Tourette ja Rettin oireyhtymä
- Kaikkialla maailmassa n. 1% väestöstä, miehillä noin neljä kertaa yleisempi
- Osa autismikirjon ihmisistä ovat hyvinkin älykkäitä ja osa kehitysvammaisen tasolla

Autismikirjon piirteitä ovat...

- Poikkeava sosiaalinen vuorovaikutus ja kommunikaatio (eleet, ilmeet vähäisiä, puhe monotonista)
- Epätavalliset reaktiot aistiärsykkeisiin (haju, tunto, kuulo, maku)
- Rajoittunut, stereotyyppinen käytös (esim. sama kaava tehdä asiat, järjestää esineet)
- <https://youtu.be/3ZvA3Towms0>

